

Mari K. By Rise og Lajla Ellingsen:

Rådmannens tomtekjøp

Artiklene ble publisert i Adresseavisen fra 26. august 2004 fram til 1. desember 2004 (foreløpig siste sak).

Adresseavisen
Industriveien 13, 7003 Trondheim
Sentralbord: 07200

Mari K. By Rise
Sagplassveien 75
7054 Ranheim
95198779
mari.by.rise@adresseavisen.no

Lajla Ellingsen
Markaplassen 407
7054 Ranheim
95198717
lajla.ellingsen@adresseavisen.no

1. Hvordan kom arbeidet i gang?

Den tidligere så mektige rådmannen i Trondheim kommune, Knut Sæther, var et navn som stadig dukket opp under vårt arbeid med en maktundersøkelse i Trondheim i 2003. Sammen med tre andre nåværende og tidligere Høyre-politikere utpekte vi Sæther som medlem av Trondheims mektigste vennegjeng. I 1997 ble Sæther ansatt som rådmann etter at hans gode venn og forlover, daværende ordfører Marvin Wiseth, la et sterkt press på Frp sin gruppe i bystyret om å snu i synet på hvem som skulle bli byens nye rådmann. Frp gjorde som den sterke ordføreren ønsket og i 1997 ble den tidligere omstridte havnefogden ansatt av et delt bystyre.

Derfor fattes vår interesse da en kilde vi tidligere ikke hadde vært i kontakt med i en intens ordflokk også nevner Knut Sæther – som i mellomtida er blitt toppsjef for den nyopprettede Domstoladministrasjonen i Norge. Kilden forteller om Sæthers ønske om å bygge dobbelgarasje med hybelleilighet på kommunal grunn, i tilknytning til egen tomt, i det respektable boområdet Reppe, nord for Trondheim. Han kan videre opplyse at vår egen avis så vidt har omtalt saken da fylkesmannen i 2000 opphevet salget og slaktet saksbehandlingen. Kilden påstår imidlertid at det ligger mye mer i saken.

Mye av det kilden sa virket imidlertid så usannsynlig og virkelighetsfjernt at, skal vi være ærlig, festet vi ikke altfor stor tiltro til det. Men da vi diskuterte det etterpå bestemte vi oss for ikke å avskrive informasjonen uten videre og i stedet prøve å sjekke opp noe av den til dels usammenhengende informasjonen som ble gitt. På daværende tidspunkt var vi svært opptatte med maktundersøkelsen og vi rakk kun å sjekke litt – både i offentlig tilgjengelig informasjon og hos muntlige kilder. Datoer, steder, møter etc. som ble oppgitt viste seg å stemme. Vi fikk også bekreftet at mannen som Sæther hadde oppgitt som medsøker på bygging av garasjen – nemlig en av naboene – ikke visste at han var det. Vi begynte å få større tro på at det faktisk var noe her, men Sæthers tomtesak var per definisjon en ikke-sak akkurat da, i og med at fylkesmannen hadde opphevet salget og tilsynelatende satt punktum. Vi lagret imidlertid informasjonen vi hadde skaffet oss og håper at det kunne komme til nytte ved et senere tidspunkt. Samtidig bestemte vi oss for å pleie vedkommende kilde i tida framover og systematisk sjekke informasjonen vi fikk fra det holdet. Det viser seg å være en riktig beslutning - kilden viser seg etter hvert å være til og stole på. Sakte men sikkert bygges forholdet videre.

Ett år senere, i juli 2004, får vi et tips om at noe var i ferd med å skje med Fredenvold (navnet på tomte Sæther ønsket å kjøpe) igjen. Vi går til kommunes postjournal og finner et dokument som viser at nabo Geir Almaas klager på at kommunen likevel ønsker å fradele tomte.

Er det virkelig slik at kommunen vil selge etter fylkesmannens entydige konklusjon fire år tidligere? Salget ble opphevet fordi tomte ble fastslått å ligge i et grøntområde (LNF). Samtidig sto Trondheim kommune til stryk i saksbehandling. Likevel kommer altså saken opp igjen. Midt i fellesferien med tre ukers klagefrist. Og når Sæther ikke

lenger er rådmann er det kanskje mulig å håndtere saken kun administrativt? Alt lå egentlig til rette for et smidig og smertefritt tomtsalg til en domstolsdirektør. I stedet ga dette oss knaggen vi trengte.

2. Problemstilling:

Spørsmålene var mange om dagens situasjon:

1. Ønsker kommunen på nytt nå å selge? Hva hadde skjedd etter fylkesmannens vedtak? Har fylkesmannen plutselig endret syn? Eller har dette skjedd bare i kommunen – og på hvilket nivå i kommunen? Hvem i kommunen har vært involvert i saken? Hvorfor har Sæther tatt et nytt initiativ etter at fylkesmannen ga så klar beskjed? Hvis kommunen nå ønsker å selge igjen: Hvorfor vil de det etter prosessen som var? Har de lov til det? I tilfelle hvorfor har de lov? Kort sagt: Har noe endret seg siden 2000? Og i tilfelle noe har endret seg – hva?

Men vi satt også med spørsmål om prosessen i 2000:

2. Hva skjedde egentlig den gangen kommunen vedtok å selge til Sæther, men ble stoppet av fylkesmannen? Hadde Sæther fått særbehandling? Fantes det en ukultur i Trondheim kommune?

Selv om det var gått fire år, mente vi likevel at det var særdeles relevant å gå inn i historien. Hvis en del av informasjonen vi hadde fått tips om, skulle vise seg å stemme, måtte det fram i lyset. Det handlet først og fremst om viktige prinsipper (likebehandling, hvordan lokaldemokratiet fungerer). Men det handlet også om viktige personer - en fargerik og omstridt kommunaldirektør for byutvikling (også kjent for raus bruk av kommunale midler på byens restauranter) og hans undersåtter - og det handlet om en tidligere rådmann som nå ledet Domstoladministrasjonen i Norge. I tillegg hele elitelaget i Trondheims-politikken med ordfører i spissen.

Problemstillingen endret seg i den forstand at spørsmålene ble råere etter hvert som vi fant ut ting. Er dette korrupsjon? Er det dokumentfalsk? Men spørsmålet om hvordan demokratiet fungerer ble også viktigere og viktigere. Systemet forutsetter en balansert saksframstilling fra administrativt hold. Det forutsetter at saksbehandlerne ønsker å opplyse politikerne. I stedet dokumenterte vi og til dels bare observerte (en del ting var så detaljert og komplisert at det ville være umulig å forklare det i en avisartikkel) bevisst tilbakeholdelse av informasjon og feilgjengivelse av informasjon. Det var dette tidligere ordfører Anne Kathrine Slungård satte ord på i (foreløpig?) siste fase av saken.

3. Arbeidet/metode:

Vi starter jobben. Men det er midt i fellesferien og muntlige kilder er til dels vanskelig tilgjengelige. Vi tar utgangspunkt i de skriftlige – offentlig tilgjengelige dokumentene: Fylkesmannens grundige vedtak fra 2000, naboens klage, og nabovarselet.

I tillegg fikk vi det som må regnes som selve fradelingssøknaden – selv om den var litt spesiell i formen. Som i år 2000 hadde nemlig ikke Sæther levert noe skriftlig

søknad denne gangen heller. ”Søknaden” er derfor en e-post fra saksbehandler Stein Balstad i Trondheim byteknikk som søker Plan- og bygningsenheten om å få fradele denne tomta.

At Sæther ikke sender inn en søknad er dermed en fordel for oss, for e-posten gir mer informasjon: I søknaden går det nemlig fram at initiativet kommer fra nettopp Plan- og bygningsenheten ved bygningssjef Bente Haugrønning. Ifølge Haugrønning ”ønsker kjøper at fradelingssøknaden fremmes på nytt, med bakgrunn i at det planmessige skal være avklart gjennom ny kommuneplan.”

Ergo: Kommunens profilerte bygningssjef ber Trondheim Byteknikk om å søke henne om å få fradele sin tidligere sjefs tomt på ny.

Stikkordene vi griper fatt i er at ”**det planmessige skal være avklart gjennom en ny kommuneplan.**” Er det riktig? Vi kontakter ekspertkilder utenfor kommunen som sier at kommunen i og for seg har anledning til å endre bruken av et område når det lages en ny kommuneplan. Men hvis dette er i område med grøntinteresse så bør en slik bruksendring ut på høring. Blant annet til fylkesmannens miljøvernavdeling. Det finner vi ut ikke har skjedd.

Men er det riktig at bruken av tomta er endret etter at ny kommuneplan ble vedtatt? Vi ringer plan- og bygningsenhetens servicekontor, oppgir gårds og bruksnummer, og spør hvilken status tomta har. Svaret er: Tomta er grønn. For sikkerhets skyld ringer vi enda en gang. Svaret er det samme. Tomta ligger i et LNF (landbruk, natur, fritid)-område – stikk i strid med hva Bente Haugrønning har oppgitt til Trondheim Byteknikk.

Tida er inne for et konfrontasjonsintervju med Haugrønning og en førstesak på trykk. Da vi kontakter Haugrønning hadde vi gått grundig gjennom fylkesmannens vedtak fra 2000. Fylkesmannen hadde gjort en solid undersøkelse før sitt vedtak. Derfor visste vi allerede at tidligere eiere hadde fått avslag på å kjøpe tomta, vi visste at gjerdet til Sæther sto på kommunal grunn etter at tidligere eier ”hadde tatt seg til rette”, vi visste at naboene den gang ikke hadde fått nabovarsel. Vi visste også at fylkesmannen konkluderte med at dette området har sterke grønne interesser fordi det lenge har vært planlagt et turdrag her.

I konfrontasjonsintervjuet fastholder Haugrønning at tomta er gul, dvs et byggeområde, til tross for hva hennes serviceetat tidligere har oppgitt. Men *hvorfor* statusen på tomta nå er endret sier hun at hun ikke vet. Vi kontakter også Sæther som ikke vil legge seg opp i saksbehandlingen, men som fortsatt mener han har en provatrettslig avtale med Trondheim kommune om kjøp av tomta – og det selv om punkt 7 i kjøpekontrakten fra 2000 fastslår at ”kjøpekontrakten er betinget av at bygningsmyndighetene godkjenner fradeling av arealet”.

Neste dag kunne vi fortelle at kommunen slett ikke hadde forholdt seg rolig og lojalt til fylkesmannens vedtak i 2000. Tvert i mot. Fra kommunens og fylkesmannens postjournal framgikk det at kommunebyråkratene få dager etter fylkesmannens vedtak ba om et møte med fylkesmannen for å diskutere Fredenvold-tomta (Sæthers tomt). De fikk innvilget ikke bare ett, men to møter. På det andre møtet erfarer vi at fungerende vararordfører fra Høyre, Frank Jenssen, også er til stede, sammen med blant andre kommunaldirektør Magnus Heide Westerberg og Bente Haugrønning. Vi

erfarer at kommunetoppene forsøkte å få omgjort vedtaket uten å lykkes – og at fylkesmannen opplevde saken som et sterkt press mot hele embetet.

Samme dag understreker Westerberg at tomta aldri har vært grønn, men gul hele tida, i motsetning til hans underordnete Haugrønnings utsagn til Adresseavisen dagen før. Westerberg fortalte også at han hadde vært på hjemmebesøk hos Sæther og at ”alle som ser terrenget der oppe forstår at dette er tenkt som byggeområde”.

Vi tar Westerberg på ordet og tida var inne for en liten rekognosering i området. Det var svært nyttig - ikke minst senere i prosessen da kartarbeidet ble sentralt. Vi ser ridestien på åkeren til naboen Geir Almaas og forstår at det planlagte turdraget ikke kan ligge på stien, men parallelt med stien. Vi ser også at det er en god og fin tomt ved siden av Sæthers tomt, ikke bare en liten parsell som er ordbruken i kommunens dokumenter (ergo: hvis kommunen var opptatt av å gjøre penger på salget, ville de gjort mye bedre butikk av å legge ut en hel boligtomt for salg i stedet for å ødelegge tomta ved å selge en del av den til Sæther).

Selv om fylkesmannen hadde redegjort grundig for mange forhold, var det viktig for oss å også selv gå i dybden av saksdokumentene i saken. Vi får tak i dokumentet som viser at veiføringene var like avklarte da forrige eier søkte, som da Sæther søkte (dokumentasjon av forskjellsbehandling fordi kommunen påsto i saksdokumentene at veiføringene var uavklart da forrige eier søkte), vi fikk tak i dokumentene som viste at kommunens egne fagfolk til dels hadde sterke motforestillinger mot fradelingen (uten at det ble opplyst til politikerne), vi får fatt i naboklagene som viser at vedkommende Sæther oppga å skulle bygge sammen med har klaget på byggingen. Vi så at de grønne interessene i første sak for bygningsrådet ikke var omtalt, vi så at de senere ble omtalt – men under henvisning til et turdrag som skulle ligge der, men som vi selv hadde sett ikke lå der. Vi fant også sakslista fra første gangs behandling i bygningsrådet som viste at administrasjonen i en helt parallell sak hadde lagt ved et oppblåst kart (i større målestokk) slik at politikerne kunne se hvor grensene gikk. I tilfellet Sæther lå bare det såkalt juridisk bindende kartet ved – i en målestokk hvor det er umulig å se detaljer. Senere påsto kommunen at de ikke hadde praksis for å bruke oppblåste kart for å påvise hvor markagrensa går. Kommunen påsto også at det ikke var praksis at naboer ble varslet i fradelingssaker. Men da vi spurte om det samme på et generelt grunnlag tidligere i prosessen var svaret at en fradelingsak *krevde* nabovarsel. Informasjonen vi satt med kom til dels til uttrykk i sakene, til dels ble det så detaljert at vi bare brukte det til å være bedre skodd når bortforklaringer kom i intervjusituasjoner. Vi måtte vite hvilken informasjon kommunen kom med som var relevant – og hva som ikke var det, vi måtte forstå sammenhengen – og se avsporingene. Etter denne saken ser vi hvor lett det er å lure, eller avlede sånne som oss. Og vi ser at vi har vært utsatt for det flere ganger tidligere. Verre er det at det samme gjelder politikerne.

Kartlegging – i ordets rette forstand:

Vi hadde nå hatt to saker på trykk, men var fortsatt i villrede om hva som faktisk hadde skjedd med tomta - ikke minst fordi kommunetoppene motsa hverandre og hadde vanskelig for å svare på det vi mente var enkle spørsmål. Svarene måtte ligge i kommunens egne kart, fant vi ut, og vi fikk hjelp til å framskaffe alle relevante kart i forbindelse med utarbeidelsen av kommunens arealdelplan. Samtidig skaffet vi oss

kart over hvilke planer som hadde eksistert tidligere (for å avklare om kommunen selv hadde ment tidligere at dette området hadde sterke grøntinteresser).

Utstyrt med lupe saumfarte vi 10-12 kart fra ulike tidspunkt. Det viste seg nemlig at kommunen i 18 år hadde avmerket området som sterke grønne interesser. Det viste deres egne grøntplankart (som riktignok ikke er bindende, men skal være retningsgivende). Kommunens egne kart viste også aktuelle tomt farget grønn. Det syntes dermed åpenbart at fylkesmannens vedtak den gang var korrekt. Men ikke nok med det: Da kommunen skulle vedta ny arealdelplan var tomta *fremdeles* grønn. I merknadene til kommuneplanens arealdel (et eget hefte med merknader og innsigelser) fantes det heller ingen opplysninger om at denne tomtebiten skulle endre status. Den nye kartet som ble lagt ut på høring i 2001, viste at tomta var grønn – og til og med det endelige arealplankartet, vedtatt av politikerne i bystyret så sent som i 2003, viser at tomta var grønn! Men: På det nyeste kartet vi satt med fra august 2004, var grønt blitt til gult. Endringen hadde altså skjedd *etter* at politikerne hadde vedtatt ny plan to år tidligere. Ikke nok med det (2): Den nye gule tomtebiten viser seg å være *identisk* (vi kjente den karakteristiske formen på tomta fra før gjennom kommunens saksdokumenter) med Sæthers ønsketomt. Vi anså funnene som et for oss gjennombrudd i saken.

Nå visste vi plutselig mye mer enn før. Kartet var endret – i tråd med Sæthers kjøpekontrakt – uten at politikerne visste. Når ble statusen på tomta endret? Av hvem og hvorfor? Det nye konfrontasjonsintervjuet med Magnus Heide Westerberg ga heller ikke denne gang noen umiddelbar oppklaring.

Avsløringen gjør at også politikerne på alvor fattet interesse for den pikante tomtesaken på Reppe. Westerberg redegjør for saken i et formannskapsmøte hvor det også framgår at tidligere ordfører Anne Kathrine Slungård hadde sendt brev til fylkesmannen med ønske om å gjøre om vedtaket i Sæther-saken. Slungård (nå fra sidelinjen i Sintef) vil imidlertid ikke ta selvkritikk for egen rolle i saken på nåværende tidspunkt. Rådmann Inge Nordeide tar nå over saken selv og forbereder en ny politisk behandling som vil ta tid. Politikerne vil avvente den, men sier de ser alvorlig på saken.

I dette formannskapsmøtet legger Westerberg fram et notat med en rekke vedlegg i form av kart, brev, og interne notater. Dette notatet med vedlegg – sammen med våre tidligere innhentede dokumenter fra ulike kilder – danner nå grunnlaget for å lage en kronologi i saken (noe som med fordel kunne vært gjort på et tidligere tidspunkt). Alle saksforhold, dokumenter, telefonsamtaler etc settes opp etter dato. Også udokumenterbare hendelser/notater etc, legges inn i kronologien. Vi har to hensikter: Først og fremst – se sammenhengene. Hvor er hullene? Henger dette i hop? Mangler det noe? Den andre hensikten er å gå etter alle forklaringene Westerberg og hans stab gir. Stemmer opplysningene med virkeligheten på kart og terreng (bokstavlig talt - igjen)? Stemmer hans korte referat med hva som faktisk står i de ulike dokumentene? Dermed er vi godt skodd for neste runde – når rådmann Inge Nordeide skal redegjøre for saken.

Halvannen måned etter dette formannskapsmøtet er det klart for et nytt – og nå har Mari fått viktigere ting å holde på med (fødsel). Jeg husker informasjonssjefen i Trondheim kommune smelle i til vår seniorkommentator: At det går an å lage så mye

styr om en tomtebit på Reppe. Dette ble sagt av informasjonssjefen i en kommune som over en periode på fire år hadde satt inn betydelige ressurser for å sikre at sin egen rådmann fikk en tomtebit fylkesmannen ikke mente han skulle ha.

I forkant av møtet har vi i to dager brakt nyheter fra rådmannens saksframlegg. Nordeide innrømmer nå for første gang at kartene ble endret. Det skjedde digitalt i 2003 uten at politikerne ble informert. Nå er politikerne i harnisk. Mens SV/FrP/Sp/KrF retter skytset mot administrasjonen, konsentrerer Ap seg om å kritisere tidligere ordfører Slungård. De blir imidlertid enige og i en uttalelse fastslår de at kommunens omdømme er svekket og det vedtas sterk kritikk både mot tidligere politiske ledelse og administrasjonen.

Til vår store overraskelse legger tidligere ordfører Slungård legger seg flat for kritikken men samtidig retter hun et kraftig skyts tilbake mot administrasjonen. Hun sier rett ut at hun ble lurt og at saksbehandlingen strider mot norsk lov. Politikerne vedtar imidlertid at Sæther skal få kjøpe en bit av tomta (med 6 mot 5 stemmer)– men den tidligere rådmannen må rive både gjerde og trær som står på kommunens tomt.

Det ligger allerede i lufta at hoder må rulle – og torsdag kveld – to dager etter formannskapsmøtet kan vi erfare at Westerberg må trekke seg. Vi opplyser rådmannen om hva vi kommer til å sette på trykk neste dag - og kommunen skynder seg å sende ut en pressemelding til NRK.

Saken kan synes å ha funnet sin avklaring. Kommunen lover full opprydning og omorganisering i bygningsenheten. Tillitsforholdet skal gjenopprettes når øverste leder har tatt sitt ansvar. Men fortsatt gjenstår en rekke spørsmål vi ikke har fått svar på. Etter Westerbergs avgang er det som om muren senker seg rundt kommunen. Alle spørsmål skal besvares av Inge Nordeide. Vi får ikke vite hvem som endret kartene – Nordeide sier han ikke vet. Kommunen innrømmer imidlertid nå hvorfor statusen på tomta ble endret: På grunn av kjøpekontrakten inngått med Sæther. Et vedtak basert på misvisende opplysninger. Et vedtak opphevet av fylkesmannen...

Det føles ikke tilfredsstillende å ikke ha svar på alle spørsmål. Selv har vi selvsagt en teori om hvem og hvorfor alt har skjedd, men dette er teorier som ikke kan trykkes. Vi vil holde oss for god å komme med spekulasjoner – selv om de kan være svært begrunnede. Det vi skriver skal kunne dokumenteres. Vi bestemmer oss for å gjøre som sist; vente litt til det største trykket er borte og så kanskje åpner kildene seg igjen. Men så smeller det igjen.

Vi sitter i planleggingsmøte i gruppa da en kollega kommer springende: Politiet starter etterforskning i Sæther-saken. Politiet har fått en anmeldelse i saken fra en vanlig leser i Adresseavisen. De sier imidlertid at de lenge har vurdert å starte etterforskning med utgangspunkt i Adresseavisens artikler. Mistanken er dokumentfalsk, kameraderi og korrupsjon – definert etter den nye og utvidede korrupsjonsparagrafen.

Saken blir tilført ressurser i form av personer i redaksjonen. Man blir lett blind på en sak man har tråkket så lenge oppi. Det er godt å kunne diskutere på nytt med kolleger. Vi finner ut at vi ikke har gått nærmere inn i ett viktig spørsmål: Pengene. Var ikke tomta uforholdsmessig billig? Og er det riktig at ingen andre var interessert slik det gjentatte ganger framholdes i kommunens saksdokument? På kort tid framskaffer vi

to særdeles interesserte naboer som gjerne ville kjøpt tomta til den prisen. Og vi dokumenterer at prisen er svært lav – sammenlignet med tomtsalg ellers i området.

Fra Oslo framholder Carl August Fleicher at lederen for Domstoladministrasjonen i Norge må trekke seg inntil politietterforskningen er ferdigstilt.

To uker etter at politiet satte i gang etterforskning innkaller rådmann Nordeide til pressekonferanse: De har nå funnet ut at den administrative endringen (de kaller det retting – vi endring) fra grønn til gul var ulovlig (til tross for gjentatte forsikringer om det motsatte) – og til tross for at mange i plan- og bygningsenheten, inkludert Bente Haugrønning, er jurister. Men også 59 andre rettinger var ulovlig, understrekes det. I et formannskapsmøte dagen etter blir tomtsalget til Sæther opphevet. Kritikken fra politikerne når nye høyder.

De øvrige 59 rettingene har vi bedt om å få liste over. Vi blir nektet innsyn foreløpig fordi det er et ”internt arbeidsdokument”. Vi kan derfor (ennå) ikke si noe om det er andre rettinger som er foretatt med utgangspunkt i kjøpekontrakter (som er kjent ugyldige) med toppledelse eller andre i kommunen. Men kommunen opplyser selv at de andre rettingene kun er tekniske. Det kan hende de har rett denne gang.

4. Kildebruk:

Muntlige kilder:

Vi turte å satse på muntlige kilder vi tidligere ikke hadde hatt befatning med og som ikke var en del av vårt tradisjonelle kildenett og brukte tid på å bygge et tillitsforhold.

Vi brukte uavhengige og avhengige muntlige kilder for å tolke skriftlig informasjon.

Generelt om bruk av muntlige kilder i denne saken:

Forsiktig tilnærming tidlig i prosessen – vi forhører oss: Da skjønnte vi minst mulig og trengte en lærer. Vi spurte generelt, og ikke om denne saken spesielt. Formål: Stemmer dette med hva saksdokumentene faktisk sier.

Foran en konfrontasjon: Vi sørget for å kunne saken bedre enn enhver byråkrat og politiker. Alltid hadde vi de mest aktuelle dokumenter tilgjengelige, og hadde klar henvisningen til de vi ikke hadde for hånden. Vi sørget for å kunne navn, fagtermer – kort sagt; byggfolkene og juristenes måte å snakke på.

Muntlige kilder, åpne og lukkede: Problemene knyttet til bruk av anonyme kilder er vesentlig mindre i en slik type sak hvor skriftlige dokumenter og kart står for hovedvekten av dokumentasjonen. Anonyme kilder er lite problematisk i saker som faktisk lar seg etterprøve - i motsetning til på menings- og synsenivå.

Utvikling muntlige kilder: Svært få hadde i utgangspunktet interesse av å gi oss informasjon på kommunen fordi det er kommunen selv som henges ut for ikke å ha gjort jobben sin. (Unntaket var muligens tidligere kommunalråd for SV, nåværende varaordfører Knut Fagerbakke, som var den eneste som hadde stemt mot fradelingen i 2000.)

Likevel var tilgangen på muntlige kilder atskillig større i startfasen enn den ble etter hvert. Til slutt skulle all informasjon gå via rådmannen selv, og det gjorde det tilnærmet umulig å komme videre.

En av hovedpersonene – bygnings sjef Bente Haugrønning – sluttet like etter det første konfrontasjonsintervjuet og avviste våre forespørsler fra sitt nye sted som direktør i Veidekke.

Vi hadde også selvsagt muntlige kilder utenfor kommunen – og satte tidlig opp en potensiell kildeliste som vi utvidet.

Vi brukte ”åstedet” (Fredenvold) som kilde for å forstå hva som står i dokumentene – og sjekke om det stemmer med terrenget som beskrives i saksdokumentene

Offisielle og uoffisielle kart (juridisk bindende og ikke bindende kart) fra år tilbake og fram til i dag var avgjørende kilder sammen med lupe(!)

Dokumenter, dokumenter, dokumenter: All tilgjengelig offentlig informasjon, en del ikke-offentlige notat etc - som muntlige kilder lot oss vite eksisterte

Utarbeidelse av tidskronologi. Hva gjorde aktørene når. Møter, telefoner, e-poster, brev, endringer av administrativt og politisk personell i staben. Også udokumenterbare hendelser/samtaler/notater førte vi opp her (men ikke på trykk..)

Personrelasjoner: Satte opp en oversikt over info vi satt med fra før (spesielt via arbeidet med makt) om relasjoner mellom personer

5. Spesielle erfaringer/problemer underveis:

Da vi gikk i gang med saken var allerede Mari nesten syv måneder på vei. Det sier seg selv at det ble tøft å stå midt oppi en av de mest kontroversielle sakene vi har vært borti – og til slutt tok Mari til vett og la inn årene. For å gjøre saken komplett sørget også Lajla for å bli gravid – og i ekstremt dårlig form. Delvise sykemeldinger etc. gjorde at andre noen ganger måtte trå til – uten at det var mulig for dem å kunne saken slik vi gjorde. Kan hende ville vi kommet enda lenger hvis vi begge hadde vært 100 prosent hele veien.

Det ble en ekstrabelasting å bare være én. Materialet var så omfattende at det var fånyttet at noen andre skulle gå inn i materialet på lik linje med Mari. Men etter at politietterforskningen kom i stand kom også andre inn i saken – og det var mulig å diskutere muligheter for nye saker og vinklinger – uten at de måtte kunne dokumenthaugen på fingerspissene. Det var en stor lettelse.

Trykket var ekstremt stort. Det inkluderer inngående beretninger om enkeltpersoners psykiske helse og at det raskt kan gå galt – jf Tore Tønne. I ett konkret tilfelle lot vi være å sette en artikkel på trykk – fordi vi var usikre på om det kunne virke mot sin hensikt. Nok var nok da.

Språk: Vi bestemte oss med en gang for å føre en særdeles nøktern (på grensa til kjedelig) språkbruk. Vi mente fra første stund at denne saken var så alvorlig at det var viktig at vi ikke brukte språket på en slik måte at vår troverdighet ble svekket. Vi var veldig glad for at vi tok den bestemmelsen tidlig – etter hvert som artiklene ble flere

og dermed medførte et personfokus over lang tid – var det godt å tenke på at vi ikke hadde hauset opp saken med overdreven språkbruk – selv om det kriblet i fingre og hårrøtter innimellom etter å karakterisere mer.

Den samme konservative linjen valgte vi å føre når det gjaldt spekulasjoner og teorier om hva som egentlig har skjedd i denne saken. Spesielt etter at politiet faktisk satte i gang en etterforskning hadde det vært mulig å lage spekk-saker - slik krimredaksjoner så ofte gjør det. Spekulasjoner ville til og med vært ganske kvalifiserte. Men vi lot være. Vi lot også være å gå videre på Westerbergs nye rolle og lønn – selv om responsen sa oss at mange likte dette svært dårlig. Å sparke noen etc....

Også andre medier (NRK) hadde etter hvert en stor dekning av saken (sammen med egne eter- og nettmedier). Dekningen av møter etc fra politisk behandling bærer preg av at store nyheter allerede er blitt små utpå kvelden – og hvor vi – for å være i forkant sørger for en ny vinkel.

6. Tidsforbruk:

Et par dager sommeren 2003 til sjekking. Tre-fire dagers jobbing før første sak på trykk 26. august i 2004. Deretter jobbet vi ca en uke på heltid to stykker – med masse overtid.

Deretter ble jobbing med saken gjort på siden av annet inntil at Lajla satte i gang på heltid fra torsdag 16. oktober og en uke framover. Også uka etter ble brukt til saken – uten at det resulterte i noe på trykk da.

En ukes jobb i forbindelse med politianmeldelse (to stykk, men ikke på heltid) – og et par dagers jobbing i forbindelse med at tomtesalget ble opphevet. Vi har altså ikke jobbet med saken på fulltid så lenge. Men vi har levd med den siden sommeren 2003 – og da mer intenst siden juli 2004. Og vi er vel ikke i mål ennå...

7. Konsekvenser:

Kommunaldirektør Magnus Heide Westerberg måtte trekke seg fra sin stilling
Politikerne har vedtatt at Trondheim kommunes omdømme er svekket
Politikerne har vedtatt sterk kritikk av administrasjon og tidligere politiske ledelse
Politikerne har varslet og vedtatt full opprydning og omorganisering i plan- og bygningsenheten

Kommunens egen kontrollkomite og revisjon jobber med saken
Tomtesalget er opphevet

Knut Sæther får ikke bygge dobbeltgarasje med hybelleilighet. Trolig må han rive både gjerde, trær og flaggstang som i dag står på kommunal grunn. Vararordføreren har allerede bedt han gjøre dette.

Det blir trolig plass til det planlagte turdraget på Reppe, på kommunal eiendom – uten at nabo og bonde Geir Almaas må avstå jord til dette.

Saken er under etterforskning for kameraderi, korrupsjon og dokumentfalsk – sjelden kost i Norge. Resultatet av dette foreligger ikke.

Hele byen snakker om Sæther-saken. De to gangene sakene har vært oppslag har det vært spesielt intenst og telefonen gått i ett. Mange leserinnlegg. Stort engasjement.